

UITGAVE 2026

Uw vermogen en huis 'opeten'?

*Alles over de eigen bijdrage die u bent verschuldigd
voor zorg uit de Wet langdurige zorg en Wet
maatschappelijke ondersteuning 2015*

HOBBELINK

BUITINK

Op basis van de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) bent u al snel een eigen bijdrage verschuldigd.

Wat betekent dit voor u?

In deze brochure leggen wij u uit welke gevolgen de eigen bijdrage heeft voor uw vermogen. Daarnaast leggen wij u uit welke mogelijkheden er zijn om de eigen bijdrage in de toekomst zo laag mogelijk te houden.

Als u na het lezen van deze brochure meer informatie wenst, kunt u altijd contact met ons opnemen. Wij helpen u graag verder.

U vindt onze contactgegevens op de achterzijde van deze brochure.

Inhoud

1. De Wlz en Wmo 2015

In dit hoofdstuk leest u wat de Wet langdurige zorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 inhouden.

---

2. Ik doe een beroep op de Wlz of Wmo 2015: wat is mijn eigen bijdrage?

In dit hoofdstuk wordt aan u uitgelegd hoe het Centraal Administratiekantoor (het CAK) de eigen bijdrage berekent.

---

3. Wat kan ik doen om ervoor te zorgen dat mijn vermogen zo laag mogelijk blijft?

In dit hoofdstuk worden voor u een aantal mogelijkheden beschreven waarmee uw vermogen in de toekomst kan worden verlaagd.

---

4. Moet ik mijn eigen huis 'opeten'?

In dit hoofdstuk wordt voor u de meest gestelde vraag uit onze praktijk beantwoord.

1. De Wet langdurige zorg en Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Per 1 januari 2015 heeft de zorg een grote transitie doorgemaakt. De taken van de AWBZ zijn sindsdien ondergebracht in een aantal nieuwe en bestaande wetten, namelijk de Wet langdurige zorg (Wlz), de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015), de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de nieuwe Jeugdwet. Het doel van deze wijziging was het zo veel mogelijk beperken van de fragmentatie van de zorg. Gemeenten en zorgverzekeraars kregen hierdoor meer verantwoordelijkheid en werden geacht beter en meer samen te werken bij de uitvoering van deze wetten.

De Wlz

Zorg via de Wlz wordt door de Rijksoverheid verstrekt aan personen die de hele dag intensieve zorg en toezicht dichtbij nodig hebben, bijvoorbeeld verpleeghuispatiënten. De Wlz regelt dat deze personen zorg in een instelling krijgen. Er kan ook voor worden gekozen om deze zorg thuis te krijgen. Dit moet wel verantwoord zijn en de kosten mogen niet hoger zijn dan bij opname in een instelling. Voor zorg uit de Wlz vraagt de Rijksoverheid een eigen bijdrage die mede afhankelijk is van het inkomen en het vermogen van de zorgbehoevende.

De Wmo 2015

De Wmo 2015 regelt de ondersteuning en zorg voor mensen met een lichte handicap. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen die thuis wonen, maar zichzelf niet kunnen redden. Voorzieningen van de Wmo 2015 zijn bijvoorbeeld begeleiding en dagbesteding, beschermd wonen voor mensen met een psychische stoornis, huishoudelijke hulp en hulpmiddelen, zoals een traplift of een rolstoel. De gemeente moet een maatwerkvoorziening voor de hulpbehoevende cliënt treffen. Hiervoor vraagt de gemeente ook een eigen bijdrage die mede afhankelijk is van het inkomen en het vermogen van de zorgbehoevende.

Voorheen betaalde men een geringe eigen bijdrage voor deze zorg. Sinds enige tijd is sprake van een eigen bijdrage naar rato van inkomen en vermogen. Dit geldt voor zowel de Wlz, als voor de Wmo 2015. De wetwijzigingen die op 1 januari 2015 zijn doorgevoerd, kunnen voor u financiële gevolgen hebben.

2. Ik doe een beroep op de Wlz of Wmo: wat is mijn eigen bijdrage?

Voor de berekening van de eigen bijdrage kijkt het Centraal Administratiekantoor (CAK) naar uw inkomen, uw vermogen, uw leeftijd, de samenstelling van uw huishouden en de soort zorg.

Inkomen

Inkomen is het totaal van het inkomen uit de 3 boxen die we kennen in de inkomstenbelasting (verzamelinkomen).

Box 1: Inkomsten uit werk of een uitkering, en de eigen woning;

Box 2: Inkomsten uit aandelen en dividend;

Box 3: Opbrengsten uit spaargeld en beleggingen.

Vermogen

Vermogen (bijvoorbeeld uw spaargeld, beleggingen of tweede woning) telt mee voor zover het boven het toetsbedrag uitkomt. Het toetsbedrag (2026) bedraagt €36.952,- (alleenstaand) of €73.904,- (met partner).

Het toetsbedrag geldt sinds 2023. Voorheen gold het heffingsvrije vermogen als vrijgesteld bedrag.

Eigen bijdrage berekenen

Op <https://www.hetcak.nl/zelf-regelen/eigen-bijdrage-rekenhulp> kunt u de eigen bijdrage berekenen. Belangrijk daarbij is dat de peildatum voor het bijdragejaar twee jaar terug ligt.

Voorbeeld 1

Jan en Annie zijn gehuwd in gemeenschap van goederen en hebben twee kinderen. Samen hebben Jan en Annie een vermogen van €420.000,-. Jan is met pensioen en heeft in 2024 een inkomen van €30.000,-.

Jan en Annie hebben geen testamenten gemaakt. Annie overlijdt. Op basis van de wet zijn Jan en de twee kinderen wel voor gelijke delen erfgenaam, maar wordt de nalatenschap in zijn geheel aan Jan toegedeeld. De kinderen kunnen hun deel niet opeisen, maar krijgen een geldvordering op Jan.

De nalatenschap bestaat uit de helft van de gemeenschap van goederen, namelijk €210.000,-. De kinderen krijgen ieder een vordering op Jan van €70.000,- (het 1/3e deel van €210.000,-).

Jan moet naar een zorginstelling. Het vermogen van €420.000,- ligt ruim boven het toetsbedrag van €36.952,- (alleenstaand). Vanwege de defiscalisering zijn de erfrechtelijke schulden aan zijn kinderen niet aftrekbaar bij Jan in box 3.

Het inkomen van Jan in 2024 was €30.000,-. Uit de berekening van het CAK op basis van gemelde vermogen en inkomen komt dat Jan de eerste vier maanden een lage eigen bijdrage van €377,68 per maand moet betalen. Daarna betaalt Jan een hoge eigen bijdrage van €2.771,10 per maand.

3. Wat kan ik doen om ervoor te zorgen dat mijn vermogen zo laag mogelijk blijft?

Voor de vermindering van de eigen bijdrage draait het voornamelijk om de beperking van het belastbare box 3-vermogen. Het beïnvloeden van de eigen bijdrage lijkt lastig, omdat het CAK bij de berekening uitgaat van het inkomen en het vermogen van twee jaar terug. De kunst is daarom om vooruit te denken en te plannen!

Een testament kan uitkomst bieden. Heeft u al een testament? Wij kunnen voor u beoordelen of daarin voldoende rekening wordt gehouden met de zorgbijdrage die u in de toekomst mogelijk moet betalen.

Het testament

In een testament kunt u diverse bepalingen opnemen die een positieve invloed hebben op de eigen bijdrage.

De opeisbaarheidsclausule

In een testament kunt u bepalen dat de geldvorderingen die de kinderen vanwege het overlijden van de eerste ouder op de langstlevende ouder kregen, bij opname in een verpleeg- of zorginstelling van de langstlevende ouder wél opeisbaar zijn.

Voorbeeld 2 (berekening testament met opeisbaarheidsclausule)

Zelfde casus als bij voorbeeld 1, maar nu hebben Jan en Annie wel testamenten gemaakt met daarin een opeisbaarheidsclausule.

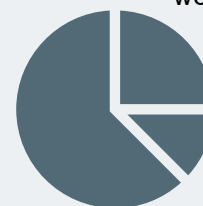
Het CAK gaat voor de berekening van de eigen bijdrage voor Jan nu uit van een vermogen van €420.000,- minus de opeisbare vorderingen van de kinderen van €70.000,- per kind. In totaal gaat het CAK uit van een vermogen van €280.000,-.

Het inkomen van Jan in 2024 was €30.000,-. Uit de berekening van het CAK op basis van gemelde vermogen en inkomen komt dat Jan de eerste vier maanden een lage eigen bijdrage van €331,02 per maand moet betalen. Daarna betaalt Jan de hoge eigen bijdrage van €2.304,43 per maand.

Erfdelen van de kinderen vergroten

U kunt de vorderingen van uw kinderen niet alleen opeisbaar maken, maar ook groter maken, zodat uw vermogen in box 3 extra

wordt verlaagd. Dit kan door de langstlevende een erfdeel van 1% van de nalatenschap te geven en de kinderen samen een erfdeel/vordering van 99%. In de praktijk merkt de langstlevende hier niets van, want de vorderingen voor de kinderen zijn in eerste instantie niet opeisbaar.

Maximale rente

De langstlevende kan over de vorderingen aan de kinderen een rente vergoeden. Deze rente hoeft niet daadwerkelijk betaald te worden, maar mag bij de vorderingen opgeteld worden. De vorderingen groeien door de renteopbouw en dat levert nog eens een extra verlaging van uw box 3 vermogen op. Het effect van de renteopbouw is groter naarmate de langstlevende de eerst stervende partner langer overleeft.

Voorbeeld 3 (berekening met grotere erfdelen en maximale rente)

Zelfde casus als bij voorbeeld 2, maar nu hebben Jan en Annie in hun testamenten niet alleen een opeisbaarheidsclausule opgenomen, maar hebben ze ook de erfdelen/vorderingen voor de kinderen vergroot, en aanvullend bepaald dat op de vorderingen de maximale rente van 6% samengesteld wordt gehanteerd.

Jan wordt 5 jaar na het overlijden van Annie opgenomen. De vorderingen van de kinderen zijn nu €103.950,- per kind. De renteopbouw over 5 jaar bedraagt €35.158,55 per vordering.

Het CAK gaat nu uit van een vermogen van €420.000,- minus de opeisbare vorderingen minus de daarover opgebouwde rente, derhalve een vermogen van €141.782,90.

Het inkomen van Jan in 2024 was €30.000,-. Uit de berekening van het CAK op basis van gemeld vermogen en inkomen komt dat Jan de eerste vier maanden een lage eigen bijdrage van €284,94 per maand moet betalen. Daarna betaalt Jan de hoge eigen bijdrage van €1.843,71 per maand.

De langstlevende heeft zelf ook nog mogelijkheden om het box 3 vermogen te verlagen. Maar wat nu als de langstlevende vanwege geestelijke redenen die mogelijkheden niet kan benutten? In een levenstestament kan vastgelegd worden wie in dat geval namens de langstlevende mag handelen en zo in de toekomst kan anticiperen op de situatie.

Het levenstestament

Aanvullend op testamenten kunnen levenstestamenten voor u uitkomst bieden. Een 'gewoon' testament treedt pas na uw overlijden in werking. In een levenstestament kunt u iemand benoemen die uw zaken regelt voor als u daar zelf niet meer toe in staat bent. Aan uw gevolmachtigde kunt u aangeven wat er met uw

vermogen moet gebeuren. Voor de situatie dat u de langstlevende partner bent, kunt u uw gevolmachtigde bijvoorbeeld de bevoegdheid geven uw woning te verkopen, erfrechtelijke vorderingen uit te keren en aanvullend schenkingen te doen aan de kinderen als er na het uitkeren van de erfrechtelijke vorderingen nog te veel vermogen resteert.

Voorbeeld 4 (berekening aanvullend schenken)

Zelfde casus als bij voorbeeld 3, maar nu gaan de kinderen van Jan op grond van het levenstestament aanvullend een schenking doen aan zichzelf van €30.000,- per kind.

Het CAK gaat voor de berekening van de eigen bijdrage voor Jan nu uit van het in voorbeeld 3 berekende vermogen minus de schenkingen. In totaal gaat het CAK uit van een vermogen van €81.782,90.

Het inkomen van Jan in 2024 was €30.000,-. Uit de berekening van het CAK op basis van het gemelde vermogen en inkomen komt dat Jan de eerste vier maanden een lage eigen bijdrage van €264,94 per maand moet betalen. Daarna betaalt Jan de maximale hoge eigen bijdrage van €1.709,23 per maand.

Let op: bij het doen van schenkingen kan afhankelijk van de samenstelling van uw vermogen de peildatum (die 2 jaar teruggaat) in de weg zitten. Een schenking heeft mogelijk na twee jaar pas het gewenste effect. Met een schenkingsplan dat op tijd is gestart kunt u hierop anticiperen.

U kunt voorkomen dat uw spaargeld verdampt door middel van schenkingen. Met een goed schenkingsplan kunt u ervoor zorgen dat uw kinderen zo min mogelijk schenkbelasting over deze schenkingen betalen.

Schenkingen (op papier)

Met een levenstestament kan er namens u geschonken worden als u in een zorginstelling terecht komt. U kunt zelf ook eerder al een schenkingsplan in werking stellen, gebruik makend van de jaarlijkse vrijstellingen. In 2026 is de jaarlijkse vrijstelling €6.908,- voor kinderen en €2.769,- voor kleinkinderen.

Er kan worden geschonken in contanten, maar ook op papier. Dat laatste kan handig zijn als uw vermogen vastzit in de stenen. Het is belangrijk om tijdig te beginnen met schenken. Een schenking op papier moet vastgelegd worden bij notariële akte.

Naast een verdere verlaging van de eigen bijdrage, hebben de schenkingen op papier ook tot gevolg dat uw erfgenamen bij uw overlijden minder erfbelasting betalen.

Graag adviseren wij u over hoe in de toekomst de zorgbijdrage zo laag mogelijk te houden. Ons advies wordt gebaseerd op de actuele situatie. In de toekomst kan zowel de wetgeving als uw persoonlijke situatie veranderen.

4. Moet ik mijn eigen huis 'opeten'?

Bij een grote groep mensen zit het meeste eigen vermogen 'vast' in de stenen. Pas twee jaar nadat u definitief bent opgenomen in een verpleeg- of zorginstelling schuift de leegstaande woning voor de inkomstenbelasting van box 1 naar box

3. Vanaf dan gaat de overwaarde meetellen voor de berekening van de eigen bijdrage.

Omdat de berekening van de eigen bijdrage gebaseerd is op de situatie van twee jaar terug, duurt het nog eens twee jaar voordat

de leegstaande woning meetelt bij de berekening van de hoogte van de eigen bijdrage. Dit is anders als u de woning gaat verhuren of verkopen! Het is belangrijk om u goed te laten adviseren over hoe om te gaan met een eigen woning.

Verhuur

U kunt de woning verhuren, maar daar zitten haken en ogen aan. Als de woning niet langer het hoofdverblijf van de oorspronkelijke bewoner is, valt de woning fiscaal gezien niet meer in box 1 maar in box 3. Voor de hypotheek heeft verhuren ook grote consequenties. Die verhuist bij verhuur ook naar box 3. Als er overwaarde is, neemt het belastbare vermogen in box 3 toe. Het is wel zo dat de waarde van een huis in verhuurde staat lager is dan een lege woning. Verder heft de fiscus over huurinkomen geen belasting. De overgang naar box 3 geldt voor de verhuurperiode.

Verkoop

Als u binnen twee jaar na opname in een verpleeg- of zorginstelling het huis te koop zet, kunt u vanaf dan gebruikmaken van de verhuisregeling. Hierdoor komt de woning weer in box 1. Maar ook hier zit een grens aan. Stel, u bent per 1 februari 2026 opgenomen in een verpleeg- of zorghuis en tot die datum was de woning uw hoofdverblijf. Dan valt het huis hooguit tot 1 januari 2032 onder de eigen woningregeling. Daarna valt de woning definitief in box 3.

Nadat de woning is overgedragen, ontvangt u mogelijk veel contanten. Als u erfdelen aan de kinderen wilt uitkeren en/of de overwaarde wilt wegschenken met als reden het verlagen van de eigen bijdrage, zorg er dan voor dat de uitbetalingen van de vorderingen en/of de schenkingen plaatsvinden in hetzelfde kalenderjaar als waarin de overdracht van de woning plaatsvindt. Een goede timing is hierbij van belang. Als u bijvoorbeeld een week voor de jaarwisseling overdraagt, dan is er nog weinig tijd over voor het maken van berekeningen en de uitvoering.

Per 1 januari van een kalenderjaar bepaalt de Belastingdienst de omvang van uw vermogen. Als de woning aan het eind van het jaar wordt verkocht, is het raadzaam om de levering dan na 1 januari plaats te laten vinden. Dan duurt het een jaar langer voordat de verkoopopbrengst meetelt in de berekening voor de eigen bijdrage en heeft u ruimer de tijd om de verkoopopbrengst eventueel weg te schenken.

Begrippenlijst

Defiscalisering erfrechtelijke vorderingen kinderen

Kinderen hoeven de onopeisbare erfrechtelijke vorderingen op de langstlevende ouder niet op te geven in box 3. De langstlevende ouder kan de vordering dan niet aftrekken in box 3.

Erflater

De overledene die bezit en/of schulden nalaat.

Gevolmachtigde

Een persoon die op basis van een volmacht bevoegd is rechtshandelingen te verrichten namens de volmachtgever.

Begrippenlijst (vervolg)

Hulpbehoevende/Zorgbehoevende

Een persoon die niet meer voor zichzelf kan zorgen.

Langstlevende

De echtgenoot, geregistreerd partner of samenleefpartner die overblijft na overlijden van de ander.

Levenstestateur

Een persoon die een levenstestament of uiterste wil laat opmaken.

Nalatenschap

Het geheel van goederen en schulden dat wordt nagelaten door degene die is overleden.

Notariële akte

Een door een notaris opgestelde akte waarin overeenkomsten en verklaringen juridisch worden vastgelegd.

Testateur

Een persoon die een testament of uiterste wil laat opmaken.

Volmachtgever

Een persoon die een volmacht verleent aan een ander, de gevolmachtigde, om in zijn naam rechtshandelingen te verrichten.

Meer informatie?

Neemt u dan gerust contact met ons op of kom een keer langs. De medewerkers van Hobbelink & Buitink Notarissen zijn specialisten op het gebied van de zorgbijdrage.

Wij zijn geopend van

maandag tot en met vrijdag van 08.30 tot 17.30 uur.

Op donderdag zijn wij (op afspraak) tot 21.00 uur geopend (in Winterswijk).

Telefonisch zijn wij bereikbaar

maandag t/m vrijdag van 09.00 tot 17.00 uur.

Op donderdag van 09.00 tot 20.30 uur (in Winterswijk).

HOBBELINK **BUITINK**

info@hobbelinkenbuitink.nl

Beatrixpark 10, 7101 BN Winterswijk • 0543 54 88 88

Zilverlinde 3, 7131 MN Lichtenvoorde • 0544 37 38 75

www.hobbelinkenbuitink.nl